

חינוך לחיים

פרשת חוקת

"והנה פרח מטה אהרון לבית לוי ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים" - ויוצא משה את כל המטת"

ראיתי דבר יפה בבעל הטורים (שמות ז"ב) שמסביר מדוע כתוב "מטת" בכתוב חסר שמשמע לשון יחיד רק מטה אחד הרי היו 12 מטות? ואומר שפעמיים כתוב בתורה "מטותם" א. כשאהרון השליך את מטהו לפני פרעה ונהפך לנחש. ב. כאן בפרשתנו. וכמו ששם נאמר "ויבלע מטה אהרון את מטותם" כך כאן בלע מטה אהרון את מטותיהם של כולם ורק כשהוציא את מטה אהרון חזר ופלטם ולכן לא הוציאו פרח ושקדים ולכן כת' לשון יחיד.

ולכא' צריך להבין מדוע היה צורך בנס שמטה אהרון יבלע את מטותיהם?

הסביר ידידי הרב רוזנטל שהסביבה והמקום משפיעים!! ולכן היה צריך שמטה אהרון יבלע אותם כי אם לא הקדושה של אוהל מועד היתה גורמת שגם הם יפרחו!! כי מי ששתול במקום קדוש אפי' שהוא סתם חתיכת עץ... הוא יפרח!!!!

מזה נלמד את גודל ההשפעה של המקום והסביבה – כמו שכת' בפרקי דר' נתן שהנכנס לחנות בשמים אפי' לא יקח משם כלום – ריח הבשמים נכנס בו. ולכן חשוב מאוד לבדוק שהסביבה והחברה של הילדים היא טובה כדברי הרמב"ם שהאדם מושפע מסביבתו וזה הוא טבע האדם.

מסופר ששלמה המלך נטע עץ שעשוי כולו זהב וממנו גדלו ויצאו פירות של זהב טהור שממנו התפרנסו הכהנים. ולכא' איך קרה הנס?? ההסבר כדברינו שגם זהב דומם, אם נמצא במקום קדוש יכול לפרוח...

וכידוע המקדש נבנה מארזי הלבנון. וממילא זה ההסבר בפס' 'צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה' שגם עץ הארז שאומנם הוא חזק אבל אין לו שום פרחים, אבל צדיק המדומה לארז כן יפרח וישגה. ומדוע?? כי 'שתולים בבית ה' מתי שנמצאים במקום קדוש, הסביבה משפיעה לטובה!!

לכן צריך לזכור כל תלמיד גם אם הוא חלש וכד' ורואה שלא מצליח להוציא פירות... אבל אם בוחר לעצמו ללמוד ולהיות במקום תורה, סופו שיפרח וישגה!!!!

ידוע הסיפור בבראשית רבה על יוסף משיתא כשנכנסו הרומאים לבית המקדש רצו שיהודי יכנס ראשון ויתחיל בביזה, לשם כך קראו ליוסף משיתא שהסכים להכנס והוציא את המנורה. כשראו מה שבחר ולא התאים להם בקשו ממנו שיכנס שוב ויוציא עוד כלי אך הוא סירב. ניסו להבטיח לו הרבה כסף וסירב כי אמר 'לא די שהכעסתי לאלוקי פעם אחת, אלא שאכעיסנו פעם שנייה???' שונאי ישראל ראו בחומרה את הסירוב והרגו ביסורים נוראיים. ולכא' שואל בעל חידושי הרי"ם מה השתנה בפעם הראשונה שהסכים מיד?? והתשובה כדברנו עצם זה שנכנס לבית המקדש... למקום קדוש!!!! השפיעה עליו לטובה שכבר לא הסכים לחטוא שוב!!!!

וזה גם ההסבר איך קרח הצליח להקהיל את כל העדה אומר רבי יעקב משה חרל"פ, חלילה לחשוב כי כל ישראל נמשכו לגמרי אחרי קרח ונתפתו לכפור במשה עבד ה', אלא זוהי אחת מחולשות האדם, להיות נמשך אחרי רבים ולעשות כמעשיהם כמעשה קוף בעלמא, אפילו שהוא לא מאמין כלל בדבריהם אך כח הרבים והסביבה משפיעה.

ועוד נלמד שלכאורה מובן שאהרון הוציא את מטהו, כי הוא ראה בו נס "והנה פרח מטה אהרן ויצץ ציץ ויגמול - שקדים", אבל הנשיאים, למה הראו הם את מטותם?

אלא, יש בזה מוסר השכל: הנשיאים לקחו את מטותיהם להראות שמטותיהם לא פרחו, "ויראו ויקחו איש מטהו", כל אחד מהנשיאים היה בעל מדרגה כזו שהיה לו את האומץ להראות שאהרון נבחר ולא הוא.

ומכאן נלמד המעלה הגדולה של להודות על האמת ולומר "הפסדתי" או "טעיתי", אומנם זה קשה אך בזה נמדד כוחנו ומידותינו.

לע"נ אבי מורי ר' חיים ב"ר ישעיהו ז"ל

משה בירנבוים - birmoshe@gmail.com